

Juridische splitsing en de accountant

C.P. Bergwerff en Drs. M.W. Mulder

1 Inleiding

In de wet die de civielrechtelijke gevolgen van de juridische splitsing regelt is een belangrijke rol weggelegd voor de accountant. In dit artikel zal worden ingegaan op deze rol. Tevens wordt mede aan de hand van een aantal recente praktijkvoorbeelden de invulling van de rol van de accountant weergegeven. Tot slot wordt een aantal voorbeeldverklaringen opgenomen waarmee de accountant de uitkomsten van zijn werkzaamheden kan weergeven. Omdat de accountant met name een rol vervult bij de splitsing van naamloze en besloten vennootschappen, wordt in dit artikel slechts aandacht besteed aan deze rechtspersonen.

2 De juridische splitsing

De wet onderscheidt twee soorten juridische splitsingen: de zuivere splitsing en de afsplitsing. Bij een zuivere splitsing houdt de splitsende vennootschap op te bestaan en gaat het gehele vermogen onder algemene titel over op twee of meer verkrijgende vennootschappen. De aandeelhouders van de splitsende vennootschap krijgen aandelen in de verkrijgende vennootschappen toegedeeld ter compensatie van het verlies van hun aandelen. In het geval van afsplitsing blijft de splitsende vennootschap bestaan en gaat het vermogen geheel of gedeeltelijk over op ten minste één verkrijgende vennootschap. De aandeelhouders van de afsplitsende vennootschap ontvangen aandelen in de verkrijgende vennootschap ter compensatie van het verlies van vermogen. Verkrijgende vennootschappen kunnen reeds bestaan of bij de splitsing worden opgericht. Voor meer informatie omtrent de juridische en fiscale aspecten van juridische splitsing wordt verwezen

naar hetgeen elders in dit themanummer 'Splitsen van concerns' is uiteengezet.

3 Procedure bij splitsingen

Elke bij de splitsing betrokken partij dient bij het handelsregister te deponeren: een voorstel tot splitsing, een toelichting op het voorstel waarin de verwachte gevolgen voor de betrokken vennootschappen zijn aangegeven, een tussentijdse vermogensopstelling indien er meer dan zes maanden zijn verstreken sinds het laatste boekjaar waarover een financiële verantwoording is vastgesteld en de laatste drie vastgestelde jaarrekeningen plus jaarverslagen. De deponering van de stukken dient in een landelijk verspreid dagblad te worden aangekondigd. Het besluit tot splitsing door de algemene vergadering van aandeelhouders mag pas worden genomen na verloop van een maand na de dag van publieke aankondiging. De splitsing wordt van kracht middels een notariële akte die binnen zes maanden na voornoemde aankondiging wordt verleend. Na het verlijden van de akte wordt de splitsing ingeschreven in het handelsregister.

4 Praktijkvoorbeelden

In 1998 heeft een aantal beursfondsen een juridische splitsing doorgevoerd. Hierna volgt een beknopte beschrijving van deze splitsingen. Ten

C.P. Bergwerff RA en Drs. M.W. Mulder zijn werkzaam bij KPMG Accountants N.V. Het artikel is op persoonlijke titel geschreven. De auteurs zijn Drs. E. Eeftink RA, Prof. Dr. J. van Helleman RA en Mr. Drs. G.A. Kegelaar RA dank verschuldigd voor hun opmerkingen bij een eerdere versie van dit artikel.

aanzien van de ruilverhoudingen wordt alleen aandacht besteed aan de gewone aandelen.

4.1 Vendex/Vedior

De splitsing van Vendex International NV (Vendex) en Vedior Holding BV kwalificeert als afsplitsing. Vóór de splitsing heeft Vendex 80% en Vedior NV 20% van de aandelen van Vedior Holding BV. De afsplitsing heeft als doel Vedior Holding BV een 100% dochteronderneming te laten worden van Vedior NV. In ruil voor de overgang van de aandelen Vedior Holding BV van Vendex naar Vedior NV hebben de aandeelhouders Vendex aandelen Vedior NV gekregen. De gehanteerde ruilverhouding is bepaald door de breuk waarvan de teller wordt gevormd door het aantal nieuw uitgegeven aandelen door Vedior NV en de noemer door het aantal uitstaande gewone aandelen Vendex op de datum van totstandkoming van de afsplitsing. Na de afsplitsing hebben de aandeelhouders van Vendex 80% en de oorspronkelijke aandeelhouders van Vedior NV 20% van de aandelen van Vedior NV. In figuur 1 wordt deze splitsing schematisch weergegeven.

4.2 KPN/TPG

De splitsing betreft een afsplitsing van TNT Post Groep N.V. (TPG) van Koninklijke PTT Nederland N.V. (KPN). Bij de splitsing is een ruilverhouding gehanteerd van één aandeel TPG

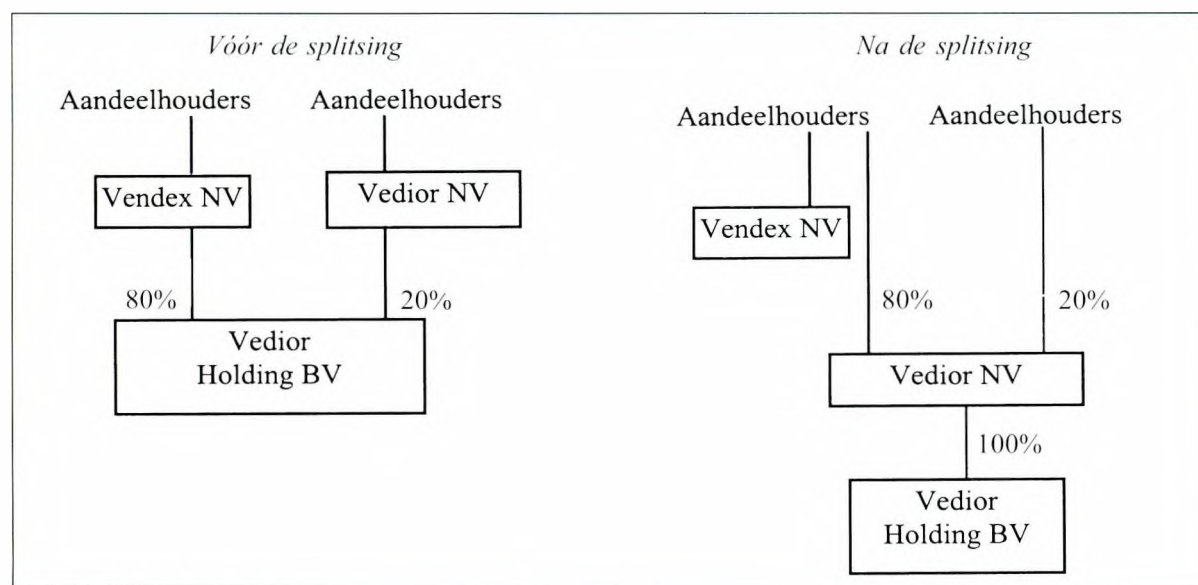
op vertoon van één aandeel KPN. In figuur 2 wordt deze splitsing schematisch weergegeven.

4.3 Vendex/De Boer Unigro

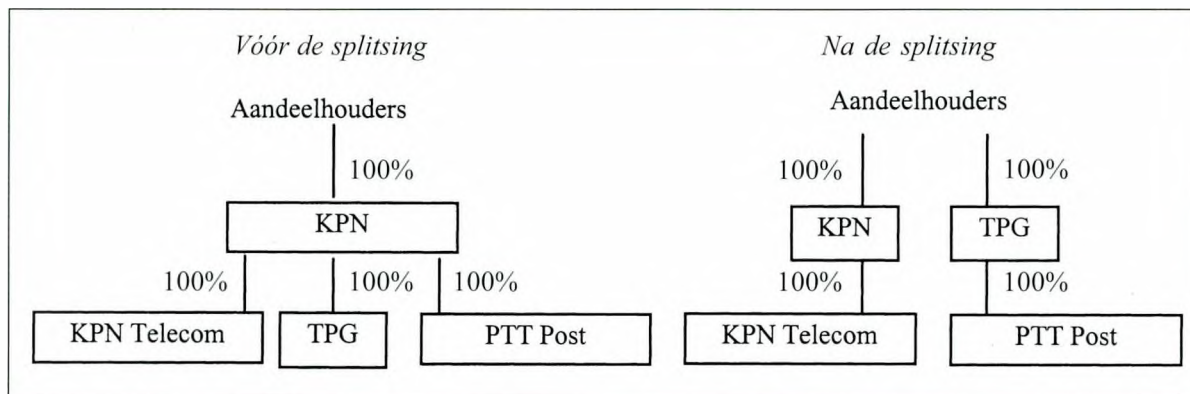
Door deze afsplitsing is Vendex Food Groep BV (VFG) van Vendex NV (Vendex) overgegaan naar De Boer Unigro NV (DBU). Bij de splitsing is een ruilverhouding gehanteerd van zeven nieuwe aandelen DBU op vertoon van tien aandelen Vendex. De ruilverhouding is gebaseerd op een waardeverhouding tussen DBU en VFG van 55:45. Na de splitsing is de naam van DBU gewijzigd in Laurus NV. In figuur 3 wordt deze splitsing schematisch weergegeven.

4.4 Samenvatting praktijkvoorbeelden

De beschreven beursfondsen hebben alle gebruikgemaakt van een vorm van afsplitsing. In geval van KPN/TPG zou de situatie na de afsplitsing wellicht ook bereikt kunnen worden door een zuivere splitsing. Een zuivere splitsing heeft echter voor beursfondsen het nadeel dat de splitsende vennootschap verdwijnt en dat elke verkrijgende vennootschap opnieuw een beursnotering dient aan te vragen, hetgeen extra kosten met zich meebrengt. In geval van Vendex/Vedior en Vendex/De Boer Unigro zijn de aandelen van respectievelijk Vedior Holding BV en Vendex Food Groep BV overgegaan naar een derde, die daarvoor aandelen heeft uitgegeven aan de aandeelhouders van Vendex. Uiteraard kan de

Figuur 1: Vendex/Vedior

Figuur 2: KPN/TPG

situatie na de afsplitsing ook worden bereikt door meerdere afzonderlijke transacties, niet zijnde juridische splitsing. Door de splitsing kan er echter gebruik worden gemaakt van bepaalde fiscale faciliteiten. Ook de overgang onder algemene titel kan een reden zijn om te kiezen voor de splitsing, vanwege juridische voordelen.

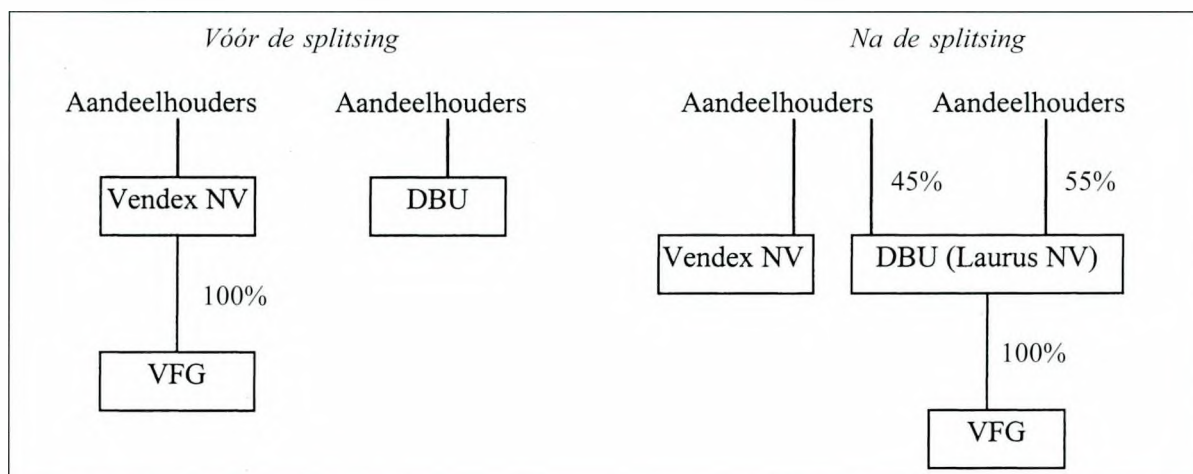
5 De accountant

Bij splitsingen van naamloze en besloten vennootschappen kent de wet een aantal bijzondere bepalingen. Het doel van de bepalingen is onder meer kapitaalbescherming. In de bepalingen wordt de volgende rol aan de accountant toegekend:

- 1 de accountant moet verklaren of de voorgestelde ruilverhouding van de aandelen, mede gelet op de bijgevoegde stukken, naar zijn oordeel redelijk is (artikel 2:334aa, lid 1, BW);
- 2 de accountant dient te verklaren dat de waarde

van het vermogen van de splitsende vennootschap die blijft voortbestaan na de splitsing, vermeerderd met de waarde van aandelen in het kapitaal van verkrijgende vennootschappen die bij de splitsing worden verkregen, ten minste gelijk zijn aan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal en de wettelijke en statutaire reserves (artikel 2:334aa, lid 2, BW);

- 3 de accountant dient een verslag op te stellen waarin hij zijn oordeel geeft over de mededelingen in de toelichting bij het voorstel (artikel 2:334aa, lid 3, BW);
- 4 de accountant moet een inbrengverklaring afgeven bij de verkrijgende vennootschap (artikel 2:334bb, BW);
- 5 de accountant moet, indien de onderscheiden aandeelhouders van de splitsende vennootschap aandeelhouder worden van verschillende verkrijgende vennootschappen, verklaren dat de voorgestelde verdeling, mede gelet op de bijgevoegde stukken, naar zijn oordeel redelijk is (artikel 2:334cc, BW).

Figuur 3: Vendex/De Boer Unigro

Uiteraard kan de accountant ook in zijn adviserende functie en controlefunctie bij de jaarrekening met juridische splitsing te maken krijgen, onder andere bij de verwerking van de juridische splitsing in de jaarrekening. In dit artikel wordt hierop niet verder ingegaan.

Opgemerkt wordt dat indien bij de splitsing twee of meer naamloze vennootschappen zijn betrokken, ieder een eigen accountant dient te benoemen. Op eenparig verzoek van partijen kan de voorzitter van de ondernemingskamer de aanwijzing van één accountant goedkeuren. Alle partijen dienen hun medewerking te verlenen aan het onderzoek van de accountant (artikel 2:334aa, lid 4 respectievelijk lid 5, BW).

De wet bevat een vrijstellingsregeling voor splitsing binnen de groep (artikel 2:334hh, BW). Hierbij is een groot aantal formaliteiten, waaronder het accountantsonderzoek, niet van toepassing.

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de vijf genoemde bepalingen waarin aan de accountant een rol wordt toegekend.

6 Ruilverhouding

Volgens de wet dient de accountant te verklaren of de ruilverhouding redelijk is. In de Memorie van Toelichting bij de splitsingswet staat dat zoveel mogelijk aansluiting is gezocht bij de wettelijke bepalingen inzake juridische fusie (fusiewet). De bepaling inzake de redelijkheid van de ruilverhouding is ook opgenomen in de fusiewet. In de Memorie van Toelichting bij de fusiewet gaat de wetgever in op de vraag wat redelijk is en wat niet. De wetgever stelt dat het begrip redelijkheid uiteraard enige speelruimte biedt en dat men ongeveer kan bepalen of de ruilverhouding in een gegeven geval redelijk is en dat dit zeker achteraf kan worden bepaald. Voorbeelden van wat niet redelijk is zijn volgens de Memorie van Toelichting: als bekend wordt dat een belangrijk gegeven bij de onderhandelingen nog niet bekend was, of dat aan een gegeven onvoldoende gewicht werd toegekend. Op grond van artikel 2:334z, BW moet het bestuur in de toelichting bij het voorstel onder meer meedelen volgens welke methode(n) de ruilverhouding is vastgesteld en of, indien meer dan één methode is gebruikt, het bij de waardering in aanmerking

genomen betrekkelijke gewicht in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar wordt beschouwd. Uit dit artikel en de Memorie van Toelichting bij de fusiewet volgt dat er meerdere waarderingsmethoden mogelijk zijn op grond waarvan de ruilverhouding kan worden vastgesteld en dat de ruilverhouding door de betrokken partijen na onderhandeling wordt bepaald.

Noch in de wet, noch in de Memorie van Toelichting wordt een opsomming van de mogelijke waarderingsmethoden gegeven. Uit artikel 2:334x, lid 1, BW (artikel 2:325, BW in de fusiewet) volgt dat de ruilverhouding voor ter beurze genoteerde ondernemingen afhankelijk kan zijn van de beurskoers. Hieruit volgt impliciet dat de beurswaarde een mogelijke waarderingsmethode is. Uit de literatuur zijn diverse andere waarderingsmethoden bekend waarmee de waarde van een onderneming kan worden bepaald. In dit artikel willen wij slechts noemen de intrinsieke waarde, de rentabiliteitswaarde en de netto contante waarde van de toekomstige kasstromen (discounted cashflow) of een combinatie van deze methoden.

De werkzaamheden van de accountant hierbij zijn in drie fasen op te delen:

- nagaan of de gehanteerde methode(n) in de gegeven situatie redelijk is of zijn. Hiervoor kan de accountant gebruikmaken van de literatuur omtrent de waardering van ondernemingen en/of zijn ervaring in de branche;
- narekenen van de waarde(n) gegeven de gehanteerde methode(n). Hierbij zal de accountant de basisgegevens moeten onderzoeken. In geval van historische gegevens zal de accountant waar mogelijk aansluiting zoeken bij de door hem gecontroleerde cijfers. In geval van toekomstige gegevens zal de accountant zich waar mogelijk laten leiden door Richtlijn 810: onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie;
- het beoordelen of de door het bestuur gekozen ruilverhouding redelijk is. Als gevolg van het onderhandelingsproces kan de waarde van de splitsende en verkrijgende vennootschappen zoals bepaald volgens de ruilverhouding afwijken van de berekende waarde volgens de gehanteerde methode(n). Hierbij zal de accountant in ieder geval vaststellen dat de mogelijke situaties, beschreven in de Memorie

van Toelichting, die leiden tot een onredelijke ruilverhouding zich niet hebben voorgedaan: het bekend worden dat een belangrijk gegeven bij de onderhandelingen nog niet bekend was of dat aan een gegeven onvoldoende gewicht werd toegekend.

Na het afronden van zijn werkzaamheden zal de accountant een verklaring afgeven. In de Richtlijnen voor de Accountantscontrole editie 1998 heeft het Koninklijk NIVRA een verklaring van de accountant inzake de ruilverhouding opgenomen in geval van een fusie. Op basis hiervan en op basis van de gedeponeerde verklaringen bij de door ons beschreven praktijkvoorbeelden zou de in figuur 4 opgenomen voorbeeldverklaring kunnen worden opgesteld.

7 Variabele ruilverhouding

Voor ter beurse genoteerde splitsende vennootschappen bepaalt artikel 2:334x, lid 1, BW dat de ruilverhouding afhankelijk kan zijn van de prijs van die aandelen of certificaten op de beurs op één of meer in het voorstel te bepalen tijdstippen, gelegen voor de dag waarop de splitsing van kracht wordt. Van der Zanden (1998) heeft erop gewezen dat de letterlijke tekst van de wet alleen een variabele ruilverhouding toestaat indien de splitsende vennootschap ter beurse is genoteerd en meent dat er waarschijnlijk sprake is van een vergissing van de wetgever ten gevolge van het feit dat men heeft willen aansluiten bij de tekst van de fusiewet. Volgens Van der Zanden kan de koers van de aandelen van de splitsende vennootschap nauwelijks een rol spelen en zal bedoeld zijn de koers van de verkrijgende beursvennootschap. Wij

zijn het met Van der Zanden eens dat er sprake is van een vergissing van de wetgever, maar menen dat zowel de koers van de splitsende als de koers van de verkrijgende vennootschap van belang kan zijn. Het volgende voorbeeld toont dit aan:

Vennootschap X belegt in USD obligatieleningen en vennootschap Y belegt in EUR obligatieleningen. Beide vennootschappen zijn ter beurse genoteerd. De koers van de vennootschappen is in hoge mate afhankelijk van de koers van de USD ten opzichte van de EUR en het verschil in rentestand. Besloten wordt vennootschap X te splitsen waarbij de helft van de obligaties van X overgaan naar Y tegen uitgifte van aandelen Y (afsplitsing). Op het moment van het voorstel is de beurskoers van X 20 en de beurskoers van Y 10. Indien de beurskoersen niet zouden wijzigen tot het moment van de effectuering van het voorstel, zouden de aandeelhouders van X voor elk aandeel X een aandeel Y verkrijgen. De formule voor de ruilverhouding indien wordt uitgegaan van beurswaarde luidt dan ook: $1 \text{ aandeel X} = \text{koers } \frac{1}{2} \text{ aandeel X} / \text{koers } 1 \text{ aandeel Y}$. Wij merken op dat de ruilverhouding zowel afhankelijk is van de koers van de splitsende vennootschap X als van de verkrijgende vennootschap Y. Indien de beurskoers van X daalt naar 15 en de koers van Y gelijk blijft, zouden de aandeelhouders van X voor elke vier aandelen X drie aandelen Y moeten krijgen. Daalt de koers van Y naar 5 en blijft de koers van X gelijk dan zouden de aandeelhouders van X voor elk aandeel X twee aandelen Y moeten krijgen.

Dortmond (1998) heeft in dit kader op een ander probleem gewezen. Indien het tijdstip

ACCOUNTANTSVERKLARING ex artikel 334aa, lid 1, Boek 2, BW

Wij hebben een onderzoek ingesteld naar het voorstel tot splitsing d.d. ... (datum voorstel) van ... (namen partijen bij splitsing) te ... (statutaire vestigingsplaatsen). Dit voorstel is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de besturen van de vennootschappen. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake het voorstel tot splitsing, zoals bedoeld in artikel 334aa, lid 1, Boek 2, BW te verstrekken.

Op grond van ons onderzoek verklaren wij dat de voorgestelde ruilverhouding, zoals bedoeld in artikel 334y, Boek 2, BW, mede gelet op de bij het voorstel tot splitsing gevoegde stukken, redelijk is.

Plaats, datum

Ondertekening accountant

Figuur 4: Voorbeeldverklaring inzake ruilverhouding in geval van splitsing

waarop de koers van de verkrijgende vennootschap wordt bepaald na de datum van het voorstel ligt, kan in het voorstel slechts de methode van bepaling van de ruilverhouding worden beschreven en niet de werkelijke ruilverhouding worden vastgesteld. De accountant kan slechts verklaren dat hij de voorgestelde methode redelijk acht. De werkelijke ruilverhouding is immers nog niet bekend.

Van de beschreven beursfondsen is alleen in geval van Vendex/Vedior gebruikgemaakt van een vorm van variabele ruilverhouding. Hierbij was niet zozeer de beurswaarde van het aandeel Vendex relevant, maar het aantal uitstaande aandelen op het moment van de splitsing. Dit aantal was namelijk opgenomen in de noemer van de beschreven ruilverhouding.

8 Minimumkapitaal splitsende vennootschap

Ingevolge artikel 2:334aa, lid 2, BW dient de accountant te verklaren dat de waarde van het vermogen dat de splitsende vennootschap zal behouden, vermeerderd met de aandelen in het kapitaal van de verkrijgende vennootschap die zij verkrijgt, ten minste overeenkomt met het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de wettelijke en statutaire reserves. Hieruit kan worden afgeleid dat indien als gevolg van de splitsing geen wijziging optreedt in de wettelijke of statutaire reserves, slechts het vrije gedeelte van het vermogen van de splitsende vennootschap kan worden afgesplitst.

In de literatuur is een aantal problemen onderkend (zie onder andere Ten Berg, 1996; Van der Zanden, 1997; en Dieleman, 1998). Hierbij kunnen twee aspecten worden onderscheiden: het tijdsaspect en het waarderingsaspect.

8.1 Het tijdsaspect

De accountant moet verklaren dat de waarde van het vermogen dat de splitsende vennootschap zal behouden, bepaald naar de dag waarop haar jaarrekening of tussentijdse vermogensopstelling betrekking heeft, ten minste overeenkomt met het kapitaal en de wettelijke en statutaire reserves onmiddellijk na de splitsing. Onduidelijk is wat met de vermogensmutaties tussen de dag waarop de jaarrekening of tussentijdse vermogensopstel-

ling betrekking heeft en het tijdstip van splitsing moet geschieden. Daarnaast kan het op praktische bezwaren stuiten om voorafgaande aan de splitsing een verklaring af te leggen over het vermogen na het moment van splitsing. Opgemerkt wordt dat in de Memorie van Toelichting bij artikel 2:334aa, BW geheel geen aandacht wordt besteed aan de verschillende data en dat slechts één tijdsbepaling wordt gegeven: na de splitsing. Dieleman (1998) wijst op de uiting van de minister in de Nota naar aanleiding van het verslag over het wetsvoorstel van de vaste commissie voor Justitie van de Tweede Kamer inzake het op dit punt gelijklopende artikel 2:334w, BW dat op het moment van opstellen van het voorstel de waarde na de splitsing moeilijk kan worden gegarandeerd. Met een verwijzing naar artikel 2:334f, lid 2e, BW lijkt de minister vervolgens aan te willen geven dat moet worden uitgegaan van de waarde van het vermogen op het moment van de beschrijving. De minister voegt daaraan toe dat indien tot het moment van splitsing belangrijke wijzigingen in het vermogen optreden, het bestuur hiervan opgave moet doen overeenkomstig artikel 2:334i, BW. Gelet op de bepaling dat de accountantsverklaring met de andere stukken wordt gedeponneerd bij het handelsregister (artikel 2:334aa, lid 6, BW), lijkt de conclusie verdedigbaar dat de wetgever bedoeld heeft de waarde van het vermogen van de splitsende vennootschap te confronteren met het gebonden eigen vermogen op het moment van de beschrijving. Geconcludeerd kan worden dat de formulering van de wettelijke bepalingen op dit punt allerm minst duidelijk is.

8.2 Het waarderingsaspect

Het bestuur moet in het voorstel (artikel 2:334f, lid 2e, BW respectievelijk 2:334g, lid 2, derde zin, BW) de waarde van de vermogensbestanddelen bepalen overeenkomstig de waarderingsgrondslagen van de laatst vastgestelde jaarrekening, tenzij daarvan gemotiveerd wordt afgeweken omdat de actuele waarde belangrijk afwijkt van de boekwaarde. De accountant moet verklaren dat de waarde van de te behouden vermogensbestanddelen zijn gewaardeerd tegen de in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde waarderingsgrondslagen (artikel 2:334aa, lid 2, BW). Deze bepaling sluit qua bewoordingen en achterliggende gedachten aan

bij de bepalingen omtrent de inbrengverklaring ex artikel 94a en 94b respectievelijk 204a en 204b, BW. Het is blijkens de Herziene aanbeveling van het bestuur van het Koninklijk NIVRA (1993) in geval van een inbrengverklaring algemeen aanvaard dat de omschrijving 'normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd', niet identiek hoeven te zijn aan die welke in het jaarrekeningrecht worden toegepast. Naast de historische kostprijs, de actuele waarde en de marktwaarde kunnen ook andere waarderingsgrondslagen, zoals bijvoorbeeld de rentabiliteitswaarde, de taxatiewaarde, de rendementswaarde, de verkoopwaarde et cetera maatschappelijk aanvaardbaar worden geacht. Indien de accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden ten aanzien van het minimumkapitaal van de splitsende vennootschap dezelfde norm hanteert als in geval van een inbrengverklaring, kan dit tot een situatie leiden waarbij de accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden een ruimere norm hanteert dan het bestuur bij het opstellen van het verslag.

Op basis van de gedeponeerde verklaringen bij de door ons beschreven praktijkvoorbeelden wordt in figuur 5 een voorbeeld verklaring gegeven omtrent zowel de ruilverhouding als het minimumkapitaal van de splitsende vennootschap.

9 Verslag omtrent de toelichting

Het verslag zal zijn gebaseerd op de bevindingen die gedurende het onderzoek naar voren zijn gekomen. Na het opstellen van de hiervoor genoemde verklaringen kan het opstellen van het verslag geen aparte problemen veroorzaken. Het verslag is een formaliteit die volgt uit de Zesde EG-Richtlijn. Overigens wordt opgemerkt dat in tegenstelling tot artikel 2:334f, BW waarin expliciet wordt bepaald dat de besturen van de partijen bij de splitsing een voorstel tot splitsing opstellen, artikel 2:334z, BW bepaalt dat het bestuur een toelichting moet opstellen. Hieruit kan worden afgeleid dat elk van de besturen een eigen toelichting kan opstellen ten behoeve van de verdediging van het voorstel in de algemene vergadering van aandeelhouders. Uiteraard kunnen de toelichtingen ook gelijklopend zijn. Het verslag wordt evenals de toelichting bij het voorstel tot splitsing niet gedeponiseerd, maar ter inzage voor de aandeelhouders gelegd.

In het verslag moet de accountant een oordeel geven omtrent zijn bevindingen. Waarschijnlijk omdat accountants normaliter een oordeel geven in de vorm van een verklaring, heeft het Koninklijk NIVRA in de Richtlijnen voor de Accountantscontrole editie 1998 een verklaring van de accountant

ACCOUNTANTSVERKLARING ex artikel 334aa, lid 1 en 2, Boek 2, BW

Wij hebben een onderzoek ingesteld naar het voorstel tot splitsing d.d. ... (datum voorstel) van ... (namen partijen bij splitsing) te ... (statutaire vestigingsplaatsen). Dit voorstel is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de besturen van de vennootschappen. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake het voorstel tot splitsing, zoals bedoeld in artikel 334aa, lid 1 en 2, Boek 2, BW te verstrekken.

Op grond van ons onderzoek verklaren wij dat:

- 1 de voorgestelde ruilverhouding, zoals bedoeld in artikel 334y, Boek 2, BW, mede gelet op de aan het voorstel tot splitsing toegevoegde stukken, redelijk is;*
- 2 dat de waarde van het deel van het vermogen dat de splitsende vennootschap zal behouden vermeerderd met de waarde van de aandelen in het kapitaal van de verkrijgende vennootschappen die zij bij de splitsing verkrijgt, op ... (datum waarop jaarrekening of tussentijdse vermogensopstelling betrekking heeft) en bij toepassing van in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde waarderingsmethoden, ten minste overeenkomt met het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die de vennootschap onmiddellijk na de splitsing krachtens de wet of de statuten moet aanhouden.*

Plaats, datum

Ondertekening accountant

Figuur 5: Voorbeeldverklaring omtrent ruilverhouding en minimumkapitaal bij splitsing

ACCOUNTANTSVERKLARING ex artikel 334aa, lid 3, Boek 2, BW

Wij hebben een onderzoek ingesteld naar de mededelingen die het bestuur ex artikel 334z, Boek 2, BW heeft gedaan in de toelichting bij het voorstel tot splitsing d.d. ... (datum voorstel) van ... (naam partij bij splitsing) te ... (statutaire vestigingsplaats). Deze mededelingen zijn opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de vennootschap. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring zoals bedoeld in artikel 334aa, lid 3, Boek 2, BW te verstrekken.

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel, dat de in de toelichting opgenomen mededelingen voldoen aan de voor dit doel eraan te stellen eisen. (, met uitzondering van/waarbij wij evenwel het volgende opmerken:

a.)

Plaats, datum

Ondertekening accountant

Figuur 6: Voorbeeldverklaring bij een voorstel tot splitsing

inzake de mededeling in de toelichting bij een voorstel tot fusie opgenomen. Op basis hiervan zou in geval van een splitsing de in figuur 6 weergegeven verklaring kunnen worden opgesteld.

10 Inbrengverklaring

Volgens artikel 2:334bb, BW moet de accountant een inbrengverklaring afgeven bij de verkrijgende vennootschap. In dit artikel wordt niet verder ingegaan op de problematiek van de inbrengverklaring.

In de Richtlijnen voor de Accountantscontrole, editie 1998, heeft het Koninklijk NIVRA een

verklaring van de accountant inzake de inbreng in natura ex artikel 94a en 94b respectievelijk 204a en 204b, BW opgenomen. Op basis hiervan en op basis van de gedeponeerde verklaringen bij de beschreven praktijkvoorbeelden zou de in figuur 7 weergegeven verklaring kunnen worden opgesteld.

11 Verdeling

De wet onderscheidt in artikel 2:334cc, BW de figuur van de zogenoemde ruizesplitsing. Dit is een variant van de zuivere splitsing waarbij onderscheiden aandeelhouders van de splitsende vennootschap, ieder aandeelhouder worden van onderscheiden verkrijgende vennootschappen. De problema-

ACCOUNTANTSVERKLARING ex artikel 334bb, lid 1, Boek 2, BW

Wij hebben kennis genomen van de inhoud van de door het bestuur van de splitsende vennootschap ... (naam vennootschap) te ... (statutaire vestigingsplaats) opgestelde beschrijving d.d. ... (datum beschrijving), zoals bedoeld in artikel 334f, onder d, inzake de inbreng ter volstorting op de aandelen die in het kader van de splitsing door ... (naam verkrijgende vennootschap) worden uitgegeven, met als doel een accountantsverklaring zoals bedoeld in artikel 334bb, lid 1, Boek 2, BW te verstrekken. Het bestuur van de splitsende vennootschap is verantwoordelijk voor de inhoud van deze beschrijving en voor de feitelijke en juridische inbreng in de verkrijgende vennootschap.

Wij zijn van oordeel dat de waarde van de inbreng naar de toestand per ... (datum), bij toepassing van in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar beschouwde waarderingsmethoden, ten minste gelijk is aan het bedrag van de stortingsplicht ad f ... waaraan met de inbreng moet worden voldaan. (, waarbij in het kader van deze inbreng het agio wel/niet in het bedrag van de stortingsplicht is begrepen.)

Plaats, datum

Ondertekening accountant

Figuur 7: Voorbeeld inbrengverklaring bij splitsing

ACCOUNTANTSVERKLARING ex artikel 334aa, lid 1 en 334cc, Boek 2, BW
Wij hebben een onderzoek ingesteld naar het voorstel tot splitsing d.d. ... (datum voorstel) van ... (namen partijen bij splitsing) te ... (statutaire vestigingsplaatsen). Dit voorstel is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de besturen van de vennootschappen. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake het voorstel tot splitsing, zoals bedoeld in artikel 334aa, lid 1, en 334cc, Boek 2, BW, te verstrekken.
Op grond van ons onderzoek verklaren wij dat de voorgestelde ruilverhouding, zoals bedoeld in artikel 334y, Boek 2, BW en de voorgestelde verdeling, zoals bedoeld in artikel 334cc, Boek 2, BW, mede gelet op de bij het voorstel tot splitsing gevoegde stukken, redelijk zijn.
Plaats, datum
Ondertekening accountant

Figuur 8: Voorbeeldverklaring ruziesplitsing

tiel waarmee de accountant te maken krijgt is grotendeels gelijk aan hetgeen is beschreven in paragraaf 6, Ruilverhouding. Opgemerkt wordt dat in tegenstelling tot de verklaring omtrent de ruilverhouding waarbij de accountant verklaart of de ruilverhouding redelijk is, de accountant bij de verklaring omtrent de verdeling moet verklaren dat de verdeling redelijk is. Mocht de accountant derhalve van oordeel zijn dat de verdeling niet redelijk is, dan kan de notaris de akte niet passeren.

Een voorbeeld van een dergelijke verklaring in combinatie met de verklaring omtrent de ruilverhouding wordt weergegeven in figuur 8.

12 Samenvatting

In dit artikel zijn de diverse rollen beschreven die de wetgever aan de accountant toekent in geval van juridische splitsing van vennootschappen. Dat van de accountant een wezenlijke bijdrage wordt verlangd blijkt alleen al uit het feit dat er een aantal accountantsverklaringen moet worden afgegeven. Hoewel naar onze mening de wet op diverse punten verduidelijking behoeft, is dat gezien de populariteit van de splitsing bij de beursfondsen in 1998 geen belemmering geweest voor een succesvol gebruik van de wet.

LITERATUUR

- Berg, J.A.M. ten, (1996), Splitsing van vennootschappen, *TVVS*, nr. 10.
 Cornelisse, R.P.C., (1998), Splitsing en bedrijfsreorganisatie, *De Accountant*, nr. 2, oktober.

- Dieleman, A., (1998), Problemen bij de inschakeling van de accountant in het kader van juridische splitsing, *De Accountant*, nr. 4, december.
 Dortmond, P.J., (1996), Splitsing van rechtspersonen, *De Naamloze Vennootschap*, jrg. 74, nr. 7/8, juli/augustus.
 Dortmond, P.J., (1998), De invloed van de splitsingswetgeving op juridische fusie, *De Naamloze Vennootschap*, jrg. 76, nr. 2, februari.
 Koninklijk NIVRA, (1993), Herziene aanbeveling van het bestuur, *RADAR bundel 5.23 Inbrengverklaring*, september.
 Koninklijk NIVRA, (1998), *Richtlijnen voor de Accountantscontrole*, Amsterdam.
 Schaik, F.D.J. van en L.H.M. Boone, (1998a), De rol van de accountant bij de juridische splitsing, *De Accountant*, nr. 6, februari.
 Schaik, F.D.J. van en L.H.M. Boone, (1998b), Naschrift bij het artikel van Dieleman (1998) 'Problemen bij de inschakeling van de accountant in het kader van juridische splitsing', *De Accountant*, nr. 4, december.
 Voorde, H. ten, (1996), Bijzondere bepalingen voor splitsing waarbij een naamloze of besloten vennootschap wordt gesplitst of opgericht, *Vennootschap en Onderneming*, nr. 7/8, juli/augustus.
 Wetteksten, (1997), Wet van 24 december 1997 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek en van enig andere wetten in verband met de regeling van de splitsing van rechtspersonen, *Staatsblad*, nr. 776.
 Zanden, P.M. van der, (1997), Enige accountancy problemen bij de wet inzake de splitsing van rechtspersonen, *TVVS*, nr. 9.
 Zanden, P.M. van der, (1998), Enige andere problemen voor de accountant bij juridische splitsing, *TVVS*, nr. 6.